

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на земеделието и храните

11/28/2023

X 0201-277/28.11.2023

Signed by: Katerina Borisova Ivanova

ДО
Д-Р ИНЖ. СВЕТЛА НИКОЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СДРУЖЕНИЕ „АГРОЛИНК“
E-MAIL: agrolink@agrolink.org

КОПИЕ:

ДО
ПРОФ. Д-Р КОСТАДИН АНГЕЛОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
На Ваш № КЗ-49-333-00-1 от 16.11.2023 г.

УВАЖАЕМА ДОКТОР НИКОЛОВА,

Във връзка с Ваш имейл, постъпил чрез Комисията по здравеопазването в Министерството на земеделието и храните, относно настояване българското правителство да отхвърли предложението за подновяване на одобрението на продукти за растителна защита, съдържащи активно вещество „глифозат“, Ви предоставям следното становище:

Активното вещество глифозат е хербицид от химичната група на фосфонатите с широкоспектърно неселективно и системно действие. Използва се за борба срещу едногодишни и многогодишни житни, и широколистни плевели, основно след жътва. Изключително популярен, от близо 50 г. (в употреба от 1974 г.), глифозатът има редица приложения както в селското стопанство, така и извън него (при жп линии, тротоари и други неземеделски площи). В България активното вещество е добре познато и в страната ни има разрешени за употреба 31 продукта за растителна защита, съдържащи глифозат, от които 22 продукта – само глифозат, а 9 продукта съдържат глифозат в комбинация с

друго активно вещество. Към настоящия момент глифозатсъдържащите хербициди са единствените тотални (неселективни) хербициди със системно действие и няма алтернативни на тяхното действие хербициди.

С Директива 2001/99/ЕО глифозат беше включен в Приложение I (активни вещества, разрешени за включване в състава на продукти за растителна защита (ПРЗ)) на Директива 91/414/ЕИО¹ и впоследствие одобрен съгласно Регламент (ЕО) № 1107/2009², и включен в част А от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) № 540/2011 на Комисията³.

Одобрението на глифозат беше подновено с Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/2324⁴, като първоначалният срок на одобрение, 15 декември 2022 г., беше удължен до 15 декември 2023 г., с оглед завършването на процеса на научна оценка, в съответствие с член 17 от Регламент (ЕО) № 1107/2009. С Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/724⁵ Франция, Унгария, Нидерландия и Швеция бяха определени да действат съвместно като държави-докладчици, известни още като „Групата за оценка на глифозата (AGG)“. На 15 юни 2021 г. AGG предаде на Европейския орган за безопасност на храните (EFSA) и Европейската агенция по химикали (ECHA) своите оценки: проект на Доклад за оценка на подновяване на одобрението (dRAR) и Доклад (CLH) с предложение за хармонизирана класификация и етикетиране.

На 23 септември 2021 г. EFSA и ECHA стартираха обществени консултации по двата доклада, а в съответствие с член 13 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 844/2012 на Комисията⁶, EFSA организира допитване до технически експерти от държавите членки, за преглед на проекта на dRAR и получените коментари по него (т. нар. „партньорска проверка“). На 6 юли 2023 г. Европейската комисия получи заключенията на EFSA относно партньорската проверка на глифозат, съгласно които може да се очаква, че ПРЗ, съдържащи глифозат, все още отговарят на изискванията за безопасност, определени в член 4, параграфи 1-3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009.

В своето заключение EFSA не идентифицира критични области, пораждащи безпокойство. Като част от прегледа за подновяване на глифозат е извършена цялостна оценка на възможните въздействия от употребата на глифозат върху биоразнообразието. Изводите са, че не се очакват директни ефекти върху нецелевите организми за редица представителни употреби, но предвид функцията на глифозат като хербицид, може да възникне косвено въздействие върху биоразнообразието, например върху опрашители и тревопасни животни, които използват плевелите като източник на храна. Експертите обаче признават, че рисковете, свързани с представителните употреби на глифозат за

¹ Директива на Съвета от 15 юни 1991 година относно пускането на пазара на продукти за растителна защита (91/414/ЕИО)

² Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета

³ Регламент за изпълнение (ЕС) № 540/2011 на Комисията от 25 май 2011 година за прилагане на Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на списъка на одобрените активни вещества

⁴ Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/2324 на Комисията от 12 декември 2017 година за подновяване на одобрението на активното вещество глифозат в съответствие с Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за изменение на приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) № 540/2011 на Комисията

⁵ Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/724 на Комисията от 10 май 2019 година за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) № 686/2012 по отношение на определянето на държавите членки докладчици и държавите членки съдокладчици за активните вещества глифозат, лямбда-цихалотрин, имазамокс и пендиметалин и за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) № 844/2012 по отношение на възможността група държави членки да изпълняват съвместно ролята на държава членка докладчик

⁶ Регламент за изпълнение (ЕС) № 844/2012 на Комисията от 18 септември 2012 година за определяне на разпоредбите, необходими за изпълнението на процедурата по подновяване по отношение на активните вещества в съответствие с Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно пускането на пазара на продукти за растителна защита

биоразнообразието, са сложни и зависят от множество фактори. Посочва се, че индиректните ефекти в резултат на премахването на целевите плевели вероятно ще бъдат подобни за всеки широкоспектърен хербицид, използван по същия начин. Освен това експертите подчертават, че понастоящем няма съгласувани хармонизирани методологии за извършване на оценки на косвени ефекти чрез трофични взаимодействия и, че разглеждането на такъв вид потенциални въздействия е сложно и многофакторно.

На 22 септември 2023 г. Европейската комисия представи пред Постоянния комитет по растения, животни, храни и фуражи, секция „ПРЗ – законодателство“ (Standing Committee on Plants, Animals, Food and Feed, section Phytopharmaceuticals - Plant Protection Products - Legislation SCPAFF) **проект на Регламент за изпълнение на Комисията за подновяване на одобрението на активното вещество глифозат в съответствие с Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и изменение на приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) № 540/2011**. Предложен е срок на подновяване на одобрението - 10 години. Условието за употреба включват мерки за намаляване на риска, буферна зона от най-малко 5 до 10 м и дюзи за намаляване на отвяването, редуциращи го с най-малко 75%, освен ако резултатът от оценката на риска, извършена за специфична употреба на продукти за растителна защита, показва, че такова намаляване на риска не е необходимо. Освен това държавите членки могат да определят изисквания за мониторинг при предоставяне на разрешения, за да допълнят мониторинга съгласно Директива 2000/60/ЕО⁷ и Директива 2009/128/ЕО⁸. Държавите членки следва да гарантират, че употребата на продукти за растителна защита, съдържащи глифозат, е сведена до минимум или забранена в специфичните области, изброени в член 12, буква а) от Директива 2009/128/ЕО.

Предстои разработването на ниво „Европейски съюз“ на ръководства за оценка на непреките въздействия върху биологичното разнообразие, посредством трофични взаимодействия, причинени от употребата на продукти за растителна защита, съдържащи глифозат като се вземат предвид специфичните агроекологични условия.

Проектът на Регламент за изпълнение на Комисията за подновяване на одобрението на активното вещество глифозат беше подложен на гласуване на заседанието на SCPAFF на 13 октомври 2023 г. Република България гласува „въздържал се“ по проекта на нормативен акт за подновяване на одобрението на глифозат със следните мотиви: веществото е във фокуса на обществения интерес; изразяват се съмнения за отрицателни ефекти от веществото, които не са добре анализирани; всичко това налага внимателно разглеждане и разрешаване на всички спорни въпроси при подновяването му; за някои употреби е идентифициран риск за дребни тревопасни бозайници, което налага събирането и оценката на данни, които да потвърдят или отхвърлят риска. Комитетът не успя да даде становище с квалифицирано мнозинство по проекта на акт и съгласно член

⁷ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 година за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите
⁸ Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година за създаване на рамка за действие на Общността за постигане на устойчива употреба на пестициди

5, параграф 4, трета алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011 („Регламент за комитологията“)⁹, Европейската комисия информира държавите членки, че ще отнесе въпроса до Апелативния комитет.

На заседанието на Апелативния комитет за „Продукти за растителна защита сектор законодателство“, което се проведе на 16 ноември 2023 г., в Брюксел, Република България запази позицията си „въздържал се“ при гласуването на предложението на Европейската комисия за подновяване на одобрението на глифозат за още 10 г., със мотивите, че въпреки че експертното заключение на Европейския орган по безопасност на храните (ЕОБХ) не идентифицира критични области, пораждащи безпокойство, за някои употреби все пак съществува риск за дребни тревопасни бозайници, за което е необходимо да бъдат събрани и оценени данни, които да потвърдят или отхвърлят риска. България подкрепя да продължат изследванията за глифозата, които имат за цел да анализират потенциалната му токсичност върху живите организми, като счита че решението относно по-нататъшната съдба на това активно вещество следва да бъде информирано, експертно и отговорно, отчитайки нагласите на всички заинтересовани страни на обществото в Република България – граждани, неправителствени организации и земеделски стопани.

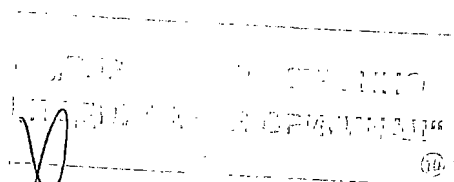
Във връзка с гореизложеното, становището на Министерството на земеделието и храните по отношение на употребата на активното вещество глифозат е да се спазват следните забрани и ограничения:

- Да не се употребява от непрофесионални потребители – всички глифозат съдържащи продукти да се категоризират в професионална категория на употреба;
- Да не се одобрява за въздушно пръскане;
- Да не се разрешава използването му като десикант или дефолиант преди прибирането на реколтата от земеделски култури;
- Да не се разрешава използването му за третиране на водни канали;
- Да не се прилага върху площи, използвани от широката общественост или от уязвими групи, като обществени паркове и градини, площадки за спорт и отдих, училищни и детски площадки, както и в непосредствена близост до здравни и учебни заведения;
- Да не се прилага този продукт в зони за защита, определени в Закона за водите, или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите.

28.11.2023 г.

КИРИЛ ВЪТЕВ
МИНИСТЪР
Signed by: Kiril Marinov Vatev

⁹ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 година за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията